



## KAJET - WARMIŃSKO-MAZURSKI KWARTALNIK OŚWIATOWY

ukazuje się od 1993 roku



### REDAGUJE ZESPÓŁ:

Agnieszka Spikert  
 Elżbieta Szymborska  
 Wojciech Tański  
 Wiesława Zielińska  
 członek honorowy  
 Barbara Antczak

### REDAKTOR NACZELNY

Wojciech Tański

### ADRES REDAKCJI

Warmińsko-Mazurski  
 Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli  
 10-447 OLSZTYN  
 ul. Głowackiego 17  
 tel. 89 522-85-18 pok. 114  
 e-mail: kajet@wmodn.olsztyn.pl

### SKŁAD KOMPUTEROWY

Leszek Kalinowski

Redakcja zastrzega sobie prawo do dokonywania zmian formalnych oraz skrótów w tekście.

## TREŚĆ NUMERU

W. Tański - Drogi Czytelniku	3
W. Żakowski, W. Tański - Wspomnień czar	7
M. Wiśniewska - Książka w życiu nastolatka	9
G. Wiergowski - Plebiscyt na Warmii, Mazurach i Powiślu..	11
B. Osik - Zmiany, zmiany, zmiany....	13
A. Szarzyńska, W. Tański - Ogrody w planetarium	14
<b>Z ŻYCIA SZKÓŁ</b>	
D. Banach, J. Dzik - 100 serc na 100-lecie...	16
E. Żurawlew - Na cześć NIEPODLEGŁEJ!	16
J. Motulewicz - Na Wyspie Słońca	17
L. Tchórz - Festiwal bibliotekarski	18
P. Matak - Matematyczne zmagania w świątecznej...	19
E. Lewalska - Śladami dawnej granicy polsko-niemieckiej	19
J. Majewska - Lekcja dla Rodaka w senacie	20
M. Gromacka - Zimowe Ptakoliczenie w Biesalu	21
M. Szabla, L. Nowacka - I Międzyszkolny konkurs...	22

Drogi Czytelniku,

rok 2018 wydaje się wyjątkowy pod względem obchodzonych w nim rocznic. Niewątpliwie największą i najważniejszą jest 100. rocznica odzyskania przez Polskę niepodległości, która po 123 latach niewoli i podporządkowywania się Rosji, Prusom i Austrii oraz nieistnienia na mapie Europy, mogła wreszcie zacząć stanowić o sobie, budować dla siebie nową przyszłość, niezapominając jednocześnie o przeszłości. To wymagało zmian nie tylko organizacyjnych, gospodarczych, społecznych, kulturalnych, ale nade wszystko mentalnych, umożliwiających scalenie z trzech zaborów ziem i ich mieszkańców w jeden wspólny, sprawnie działający organizm społeczny. Wydaje się, że podstawą wszelkich działań w tamtych czasach, a zwłaszcza w latach 20. XX wieku, było przewartościowanie dotyczące modelu patriotyzmu. Nie tyle potrzebny był „romantyczny” model patriotyzmu, opartego na składaniu życia „na ołtarzu” Ojczyzny, walkach narodowowyzwoleńczych czy mesjanistycznego uzasadniania doznawanego ze strony zaborców cierpienia, co model patriotyzmu „pozytywistycznego” opartego na żmudnej, mało spektakularnej, codziennej pracy dla dobra Ojczyzny. Oba te modele patriotyzmu funkcjonowały na zasadzie komplementarności w Polsce od dawien dawna i w zależności od sytuacji politycznej, w której akurat znajdowała się Rzeczypospolita, do głosu dochodził bardziej jeden lub drugi. Aby się o tym przekonać, nie trzeba studiować historii, wystarczy zajrzeć do takich utworów jak chociażby: *Żywot człowieka poczciwego* Mikołaja Reja z Nagłowic, *Odprawa posłów greckich*, *Satyr albo dziki mąż*, pieśni Jana Kochanowskiego, *O poprawie Rzeczypospolitej* Andrzeja Frycza Modrzewskiego, *Transakcja wojny chocimskiej* Wacława Potockiego, *Mikołaja Doświadczyńskiego przypadki*, *Monachomachia*, satyry Ignacego Krasickiego, *Konrad Wallenrod*, *Dziady*, *Pan Tadeusz*, *Śmierć pułkownika*, *Reduta Ordon* Adama Mickiewicza, *Kordian*, *Grób Agamemnona* Juliusza Słowackiego, *Trylogia* Henryka Sienkiewicza, *Lalka* Bolesława Prusa, *Nad Niemnem* Elizy Orzeszkowej, *Wesele* Stanisława Wyspiańskiego, *Ludzie bezdomni*, *Rozdziobią nas kruki, wrony* Stefana Żeromskiego czy *Rota* Marii Konopnickiej...

Oba modele patriotyzmu odegrały olbrzymią rolę w historii Polski, chociaż, jak się wydaje, nie zawsze jako naród potrafiliśmy właściwie dobierać model patriotyzmu do sytuacji. Zbyt rzadko doceniani byli i są ci, którzy codzienną ciężką pracą, niejednokrotnie wymagającą wyrzeczeń, służyli i służą Ojczyźnie. Nie wiem, czy same zbrojne, mniej lub bardziej jawne, wystąpienia przeciwko zaborcom, pozwoliłyby przetrwać kulturze polskiej 123 lata zniewolenia.

Zachowując odpowiednią rzeczy miarę, przywołam teraz istotną z punktu widzenia doskonalenia zawodowego nauczycieli na Warmii i Mazurach 60. rocznicę powołania w listopadzie 1958 roku Okręgowego Ośrodka



Metodycznego w Olsztynie, którego spadkobiercą i kontynuatorem jest obecny Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Olsztynie. O jego historii i sześćdziesięcioletniej tradycji można przeczytać więcej w tym numerze „Kajetu”, w artykule napisanym, m.in. przez Waldemara Mariana Żakowskiego, obecnego dyrektora Ośrodka.

Na koniec warto odnotować wyjątkową, bo już 25. rocznicę (srebrną) funkcjonowania „Kajetu”. Dlaczego wyjątkową? Wyjaśniła to już przy okazji 15. rocznicy (kryształowej) „Kajetu” moja poprzedniczka, redaktor naczelna, Barbara Królikowska-Wunderlich, pisząc: „Kryształowa (szklana) rocznica to wśród rocznic ślubnych krótki czas od zawarcia małżeństwa, bo zaledwie 15 lat. W przypadku czasopisma oświatowego rzecz ma się nieco inaczej. Przede wszystkim fakt powstania pisma w 1993 roku i ukazywanie się do dzisiaj to już sukces, bo jak twierdzą Francuzi, powodzenie pisma to coś nieuchwytnego, jak miłość – rodzi się z niczego, umiera od wszystkiego. Jeszcze jesteśmy, może będziemy świętować wydanie któregoś numeru „Kajetu” lub kolejne jego jubileusze. Może tak będzie...”<sup>1)</sup>

Od czasu, kiedy zostały napisane te słowa, świat zmienia się coraz bardziej. Pojawiły się, m.in. nowe komunikatory, które coraz częściej zastępują tradycyjne media. Wychodząc tym zmianom naprzeciw, zaczęliśmy tworzyć „Kajet” w wersji elektronicznej, a u progu każdego nowego roku szkolnego wydawana jest jego wersja papierowa, składająca się z wybranych artykułów ze wszystkich numerów z ostatniego roku szkolnego.

Pierwsze wydanie „Najnowszych Wiadomości Olsztyńskiej Edukacji”, bo taki tytuł nosiło to czasopismo, liczyło cztery strony formatu A4 i ukazało się z podtytułem „Dwumiesięcznik Oświatowy Województwa Olsztyńskiego” w październiku 1993 roku. Od drugiego numeru czasopismo nosiło już tytuł „Kajet. Olsztyński Informator Oświatowy”.

Przez 25 lat dwumiesięcznik stał się kwartalnikiem, tak naprawdę zredukowano go tylko o jeden numer rocznie, ponieważ dwumiesięcznik od początku istnienia nie ukazywał się podczas dwóch letnich miesięcy. Dwukrotnie zmieniła się jego



grafika, ale pozostał podział na dwie części. Pierwszą, prezentującą artykuły o tematyce popularnonaukowej, publicystycznej i drugą, zatytułowaną „Z życia szkół”, zawierającą relacje, sprawozdania i przykłady dobrej praktyki nadesłane przez nauczycieli z województwa warmińsko-mazurskiego. Zwłaszcza ta część pokazuje to, jak bardzo zmieniły się szkoły i placówki oświatowe przez ostatnie 25 lat.

„Kajet” to przede wszystkim ludzie, którzy go tworzyli. Redaktorem naczelnym do 92 numeru włącznie była Pani Barbara Królikowska-Wunderlich, niezrównana mistrzyni słowa mówionego i pisanego. Sądzę, że to dzięki jej zaangażowaniu, uporowi, konsekwencji, ale też przebojowości, ciekawości ludzi i świata oraz otwartości na nich czasopismo tak długo funkcjonuje. Wszak najważniejsze są solidne fundamenty, a te na pewno stworzyła i pozostawiła po sobie moja poprzedniczka. Przez lata w budowie „Kajetu” wspierały ją wyjątkowe osoby, które odcisnęły na nim piętno swoich osobowości, piętno w jak najbardziej pozytywnym tego słowa znaczeniu, wchodzące w skład kolejnych zespołów redakcyjnych. Były to: Sylwia Czacharowska, Anna Grycan, Feliksa Rządiewicz, Anna Samwolska, Danuta Wajsprych, Bożena Markowska, Barbara Antczak, Danuta Adamowicz, śp. Wojciech Tański, Józef Paszuk, Aleksander Suhak, Danuta Wróblewska. Obecnie trud ten przejęły na siebie: Elżbieta Szymborska, Agnieszka Spikert, Wiesława Zielińska i piszący te słowa. Oczywiście nie byłoby







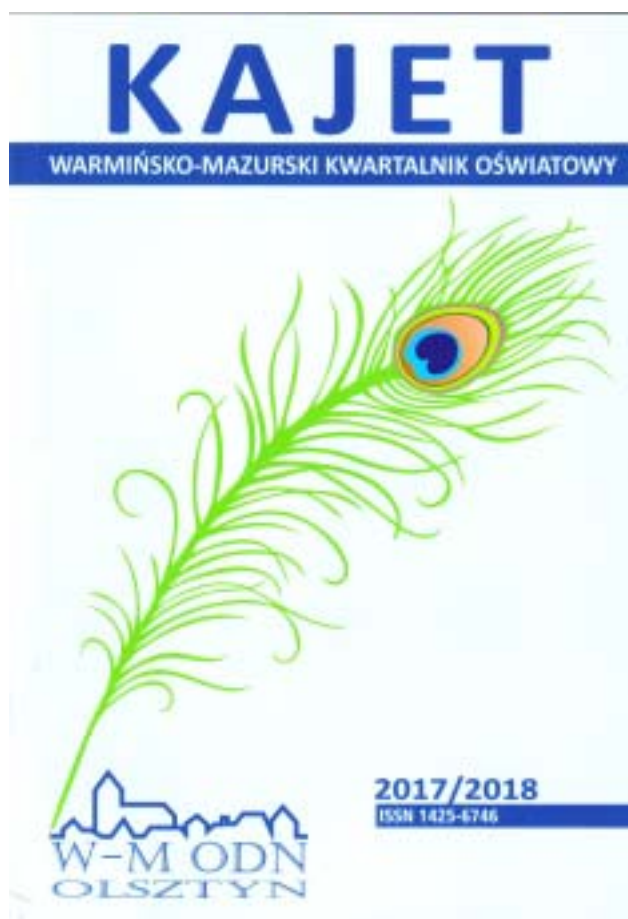
„Kajetu” bez Leszka Kalinowskiego, który dokonuje jego składu komputerowego, mając niejednokrotnie większy wpływ na ostateczny wygląd graficzny czasopisma niż redaktor naczelny. Cieszę się, że przypadło mi w udziale serdecznie podziękować tym wszystkim osobom za trud, jaki włożyły i wkładają w redagowanie „Kajetu”.

Oczywiście „Kajet” nie istniałby bez autorów artykułów, sprawozdań, relacji, przykładów dobrej praktyki. Na przestrzeni 25 lat było ich tak wielu, że nie sposób wszystkich wymienić, nawet chociażby tych, którzy systematycznie dzielą się swoim doświadczeniem dydaktyczno-wychowawczym. Zatem napiszę tylko: bardzo Państwu dziękuję za współtworzenie kwartalnika.

Na koniec pozostawiłem podziękowania dla Was, Czytelnicy. To dzięki Wam, Waszym głosom wsparcia, krytycznym uwagom i wskazówkom jest sens cokwartalnego wydawania kolejnego numeru.

Pani Barbaro, nawiązując do Pani słów sprzed 10 lat: świętowaliśmy 100. wydanie „Kajetu”, odnotowujemy srebrną rocznicę i..., parafrazując słowa znanej przed laty piosenki, przygotowujemy się na drugie tyle... a może i na trzecie ktoś to wie?

W imieniu Redakcji  
Wojciech Tański



## Wspomnień czar, czyli jak to z W-M ODN w Olsztynie było

W listopadzie 2018 r. minęło 60 lat od powołania do życia placówki doskonalenia zawodowego nauczycieli na Warmii i Mazurach.

Dawno, dawno temu, na mocy przepisów Ustawy z 5 listopada 1958 r. o szkołach wyższych powstał Okręgowy Ośrodek Metodyczny w Olsztynie z siedzibą przy ulicy Mikołaja Kopernika 45. Dzisiaj pod tym adresem mieszczą się, m.in. Komenda Warmińsko-Mazurskiej Chorągwi ZHP im. Grunwaldu, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 3, Warmińsko-Mazurska Rada Wojewódzka SLD, Towarzystwo Przyjaciół Wilna i Ziemi Wileńskiej w Olsztynie, Związek Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego Oddział Warmińsko-Mazurski, Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie Sukurs. Do 30 czerwca 2002 roku mieściła się tam również poligrafia W-M ODN.

Okręgowy Ośrodek Metodyczny w Olsztynie funkcjonował do 28 lutego 1973 r., w tym czasie placówką zarządzali:

- ♦ w latach 1958 – 1960 dyrektor Kazimierz Wronka (zastępca dyrektora Henryk Nalewajk) ;
- ♦ w latach 1960 – 29.06.1971 dyrektor Antoni Napora (zastępca dyrektora Stanisław Dągiel) ;
- ♦ w latach 1.10.1971 – 28.02.1973 dyrektor Stanisław Dągiel (zastępca dyrektora Robert Pieczkowski).

1 marca 1973 r. Okręgowy Ośrodek Metodyczny w Olsztynie, na podstawie rozporządzenia Ministra Oświaty i Wychowania z dnia 5 czerwca 1972 r., został przekształcony w Instytut Kształcenia Nauczycieli i Badań Oświatowych w Olsztynie, stając się tym samym terenowym Oddziałem Instytutu Kształcenia Nauczycieli im. W. Spasowskiego w Warszawie. IKNiBO mieściło się w budynku przy ulicy Bałtyckiej 4. Tam, gdzie obecnie znajdują się Gimnazjum nr 23 i Liceum Ogólnokształcące nr XII im. Marii i Georga Dietrichów w Olsztynie. Placówka pod tą nazwą funkcjonowała do 1981 r., zarządzali nią:

- ♦ dyrektor - Stanisław Dągiel ;
- ♦ zastępca dyrektora - Kazimierz Borowicz;



- ♦ dyrektor administracyjny - Robert Pieczkowski.

1 września 1981 r. terenowe oddziały IKNiBO zostały przekształcone w Oddziały Doskonalenia Nauczycieli. I teraz, tak jak to miało miejsce przy poprzednich zmianach nazwy, placówka zmieniła swoją siedzibę, przenosząc się do budynku przy ulicy Głowackiego 17, gdzie znajduje się po dzień dzisiejszy. Dyrektorem został Kazimierz Borowicz, a jego zastępcą Michał Trochimiuk.

1 września 1989 r. placówka została przemianowana na Centrum Doskonalenia Nauczycieli im. W. Spasowskiego oddział w Olsztynie. Centrum podlegało Ministerstwu Szkolnictwa Wyższego, a pracujące w nim osoby miały status nauczycieli akademickich. Dyrektorem był nadal Kazimierz Borowicz, a jego zastępcą została Stanisława Bieńkowska. Instytucją pod tą nazwą i w takiej strukturze przetrwała rok.

Zarządzeniem Ministra Edukacji Narodowej nr 12 z 25 stycznia 1989 r. od września 1989 r. Centrum przekształcono w Wojewódzki Ośrodek Metodyczny, który działał do 31 sierpnia 1999 r. W tym czasie zarządzali nim:

- ♦ 1.09.1989 r. – 31.12.1990 r. dyrektor Michał Trochimiuk (zastępca dyrektora – Stanisław Jaśkowiec);
- ♦ 1.01.1991 r. – 31.01.1994 r. dyrektor Stanisław Jaśkowiec (zastępca dyrektora – Wiesław Kozłowski);
- ♦ 1.02.1994 r. – 31.08.1999 r. dyrektor Anna Izabela Mościcka (zastępca dyrektora – Anna Grycan).

1 września 1999 r. rozporządzeniem MEN i uchwałą Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego WOM został przekształcony w Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Olsztynie i pod tą nazwą funkcjonuje do dziś. W tym czasie zarządzali nim:

- ♦ 1.09.1999 r. – 31.08.2009 r. dyrektor Anna Mościcka (zastępca dyrektora Urszula Raś – do 30.06.2007 r.; Waldemar Żakowski);
- ♦ 1.09.2009 r. – dyrektor Waldemar Żakowski (zastępca dyrektora Henryk Sienkiewicz). Obaj piastują swoje stanowiska do dziś.

1 września 2004 roku została powołana w Elku Filia Ośrodka, którą od początku jej istnienia kieruje Zbigniew Bogdan.

Od 1 stycznia 2012 r. na podstawie Uchwały nr XIII/241/11 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28.12.2011 r. Filia W-M ODN z Elku została przeniesiona do Olecka i początkowo znajdowała się przy ulicy Kopernika 6, a obecnie przy Placu Wolności 2.

9 października 2006 roku Ośrodek otrzymał Akredytację Warmińsko-Mazurskiego Kuratora Oświaty.

W strukturze Placówki działa Olsztyńskie Centrum Edukacji Ekologicznej kierowane przez Alicję Marię Szarzyńską.



Od 25 lat wydawane jest czasopismo „Kajet”, którego redaktorem naczelnym przez 92 numery była Barbara Królikowska-Wunderlich, a obecnie funkcję tę sprawuje Wojciech Tański.

Obecnie swym zasięgiem Ośrodek obejmuje formalnie powiaty: olsztyński, nidzicki, szczycieński, piski, mrągowski, kętrzyński, giżycki, węgorzewski, gołdapski, olecki, ełcki, a nieformalnie całe województwo, a nawet pracownicy Ośrodka prowadzą szkolenia w województwach ościennych.

O działalności Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doskonalenia w Olsztynie i jego roli edukacyjnej w regionie niech świadczą następujące liczby:

- ◆ od listopada 1958 roku do 2018 roku pracowało w nim 420 osób;
- ◆ w tym czasie przeprowadzono udokumentowanych prawie 65 000 form;
- ◆ wzięło w nich udział, na podstawie dokumentów, ok. 1 300 000 uczestników.

60. rocznicę obchodziliśmy skromnie, we własnym gronie. Był czas na wspomnienia, rozmowy i snucie planów na przyszłość.

Dziękujemy wszystkim, którzy z nami współpracują. Zarówno tym, którzy doceniają naszą działalność, jak i ewentualnym przeciwnikom, których prosimy, aby ich krytyka zawsze miała charakter konstruktywny. Docenianie przysparza nam radości z pracy, a konstruktywna krytyka motywuje do doskonalenia się.

*Waldemar Marian Żakowski, Wojciech Tański  
W-M ODN Olsztyn*



## Książka w życiu nastolatka

### - badanie czytelnicze w Warmińsko – Mazurskiej Bibliotece Pedagogicznej im. Prof. Tadeusza Kotarbińskiego w Olsztynie

Pomimo iż badania czytelnictwa nastolatków prowadzone są regularnie przez Bibliotekę Narodową, to w Warmińsko – Mazurskiej Bibliotece Pedagogicznej im. Prof. Tadeusza Kotarbińskiego w Olsztynie zrodził się pomysł na przeprowadzenie własnych, na niedużą skalę zakrojonych takich badań.

W roku szkolnym 2017/2018 w Warmińsko – Mazurskiej Bibliotece Pedagogicznej im. Prof. Tadeusza Kotarbińskiego w Olsztynie przeprowadzono wśród uczniów szkół ponadpodstawowych badanie czytelnicze. Celem przedsięwzięcia było poznanie opinii nastolatków na temat niektórych aspektów czytania, takich jak korzyści odnoszone z przeczytanej lektury, motywacje czytelnicze, książkowe wybory czytelnicze. Kryterium uczestnictwa w badaniu spełniali uczniowie, którzy są czytelnikami dłuższych tekstów literackich w wolnym czasie. Badanie zrealizowano metodą ankietowania. Elektroniczny kwestionariusz ankiety został zamieszczony na stronie internetowej naszej biblioteki w miesiącach od września 2017 roku do lutego 2018 roku. Respondentów rekrutowano za pośrednictwem nauczycieli bibliotekarzy szkolnych, którzy włączyli się w to badanie, zachęcając młodzież do wypełnienia ankiety. Kwestionariusz ankiety zawierał 7 pytań otwartych o następującej treści:

1. Czy uważasz, że czytanie jest modne? (Uzasadnij swoją odpowiedź.)
2. Z jakich powodów najczęściej sięgasz po książkę?
3. Jakie korzyści odnosisz z czytania książek?
4. Czy przeczytana książka skłania Cię do refleksji nad życiem? (Uzasadnij swoją odpowiedź.)
5. Jakie byłoby Twoje życie, gdyby nie było w nim książek?
6. W jaki sposób zachęciłabyś / zachęciłabyś rówieśników do czytania książek?
7. Jakie ważne dla Ciebie książki poleciłabyś/poleciłabyś koleżance/koledze? (Podaj tytuły.)

Ankietę wypełniło 50 uczniów ze szkół ponadpodstawowych, z czego 58% stanowiły uczennice, a 42% uczniowie.

#### Wyniki ankiety

Pierwsze pytanie „**Czy uważasz, że czytanie jest modne? (Uzasadnij swoją odpowiedź.)**” dało obraz popularności czytania wśród nastolatków. 25 uczniów odpowiedziało na to pytanie negatywnie, 22 pozytywnie, 3 nie potrafiło wskazać konkretnej odpowiedzi. Niemal równy rozkład odpowiedzi negatywnych i pozytywnych skłonił nas do refleksji, iż w dobie kryzysu czytania, pozostaje ono jednak dla części nastolatków czynnością ważną, być może nobilitującą w środowisku. Czytanie jest modne, ponieważ „można pochwalić się w rozmowie ze znajomymi ciekawą, przeczytaną książką, dzięki czytaniu można zgłębić swoją wiedzę i poprawić słownictwo, rozwinąć swój umysł, rozwinąć wyobraźnię i logiczne

myślenie, poszerzyć swoje horyzonty”. To tylko kilka argumentów. Wśród osób, które deklarowały, iż czytanie jest niemodne nie pojawiły się żadne konkretne uwagi tylko stwierdzenia typu: – „młodzi ludzie coraz rzadziej i mniej czytają, nie jest modne czytanie książek papierowych natomiast elektronicznych bardziej, filmy i seriale wypierają czytanie oraz czytanie było modne kiedyś”.

Drugie pytanie brzmiało „**Z jakich powodów najczęściej sięgasz po książkę?**”. Nastolatki sięgają po książkę z wielu powodów. Przede wszystkim ze względu na ciekawą treść, rozwój zainteresowań, zgłębianie i poszerzanie wiedzy, wzbogacanie słownictwa. Ważnym aspektem, często podkreślanym, jest chęć oderwania się od rzeczywistości, od szkoły, przeniesienie się w inny świat, inne realia, ponieważ książka daje uczucie relaksu i rozrywki. Powodem, który się pojawił był także przymus lekturowy.

„*Sięgam po książkę by poszerzyć swoje horyzonty i wzbogacić wyobraźnię, jest to niesamowita rozrywka i zabijacz czasu.*”

„*Z chęci odpoczynku, ucieczki od świata zewnętrznego, w poszukiwaniu nowych bodźców, doznań, inspiracji, z łakomstwa refleksji, rozważań, z ciekawości świata.*”

„*Uwielbiam czytać książki, dużo wolnego czasu na nie poświęcam, uważam, że rozwijają mnie w wielu aspektach oraz jest wiele gatunków, które po prostu lubię i mnie interesują.*”

Odpowiadając na trzecie pytanie ankietowe „**Jakie korzyści odnosisz z czytania książek?**”, respondenci deklarowali, iż jest ich bardzo dużo. Analiza wypowiedzi pozwoliła na sklasyfikowanie ich w trzech kategoriach. Pierwsza dotyczy szeroko rozumianego zdobywania wiedzy, w tym poszerzania słownictwa, rozwoju wyobraźni i swobody wypowiedzenia się, pomocy w nauce ortografii, uzyskiwania lepszych ocen z języka polskiego, rozwoju logicznego myślenia. Druga wartość związana jest z płynącym z aktu czytania odpoczynkiem, zabawą, relaksem, przyjemnością, oderwaniem się od własnych problemów, dobrym i miłym sposobem na spędzenie czasu, poczuciem satysfakcji i zadowolenia z przeczytanej książki. Poznawanie sposobu patrzenia na świat innych ludzi to trzecia korzyść. W tym stwierdzeniu zawiera się poznawanie ciekawych historii, odnoszenie wydarzeń ze swojego życia do przykładów z literatury, możliwość spojrzenia na świat inaczej, z innej perspektywy, odkrywanie wartości ukazanych poprzez decyzje bohaterów. Lektura ponadto zmusza do myślenia, czasami zmienia poglądy, zapewnia dostęp do ciekawych historii, stanowi bazę dla mądrych przemyśleń.

„*Książki poszerzają mój wewnętrzny słownik oraz czasami zmieniają moje poglądy, zmuszają do myślenia.*”

„*Na pewno poprawia się moja spontaniczność językowa. Nie mam poczucia zmarnowanego czasu. Zwiększa się moja umiejętność współodczuwania, empatii, dzięki stawianiu mnie w różnych sytuacjach, często mi nieznanych, ucze się.*”

„*Mam większe słownictwo, łatwiej zapamiętać mi pisownię ortograficzną niektórych wyjątków. Potrafię*





z łatwością odnieść się do przykładów z literatury. Ale przede wszystkim książki pozwalają mi spojrzeć na świat inaczej.”

Na czwarte pytanie „**Czy przeczytana książka skłania Cię do refleksji nad życiem? (Uzasadnij swoją odpowiedź.)**” zdecydowana część respondentów bo 36 osób odpowiedziało, że tak. Dlaczego? Zsyntetyzowanie uzyskanych odpowiedzi pozwoliło na wyodrębnienie dwóch powodów:

1. **lektura pozwala spojrzeć na świat szerzej** – problemy prezentowane są z innej perspektywy, z innego punktu widzenia, w innym świetle, nad którym warto się zastanowić, poznajemy aspekty życia, których nie znamy, poglądy odmienne od naszych, bohaterowie mają różne postrzeganie świata, co prowadzi do zastanowienia się, które poglądy są bliższe prawdy, kto ma rację;

2. **lektura pozwala skonfrontować własne problemy w świetle problemów bohaterów książkowych** - problemy zawarte w książkach można przenieść na własne życie, książki mogą pomóc w rozwiązaniu własnych problemów, na podstawie przeżyć uczymy się jak zachować się w różnych sytuacjach, możemy także rozstrzygać, czy mój problem jest rzeczywiście problemem.

„Zawarte w książkach tematy czasami aż „krzyczą” o to, aby się nad nimi chwilę pochylić i rozważyć co ja bym zrobiła? Jak bym się wtedy czuła?”

„Niektóre książki pokazują życie w innym świetle, nad którym warto się zastanowić.”

„Głęboka refleksja pozwoli więcej dowiedzieć się o świecie oraz o samym sobie. Czasem książka może nam pomóc w rozwiązaniu naszych życiowych problemów.”

„Tak, ponieważ niekiedy poglądy postaci są całkowicie odmienne od moich. Wtedy zawsze zastanawiam się, które z nas jest bliższe prawdy, kto ma rację czy jak środowisko wpływa na nasze poglądy.”

„Właściwie to tak, ponieważ bohaterzy książek mają różne spostrzeżenie na świat o jakim nawet mogłabym nie pomyśleć i patrzę wtedy na wiele innych spraw z innej strony.”

Młodzież widzi zatem konieczność refleksji nad przeczytanym tekstem – „często wątki długo siedzą nam w głowach lub bezrefleksyjne czytanie jest bezwartościowe, należy szukać drugiego sensu ukrytych znaczeń, przekładać na własne życie” itd. Spostrzeżenie płynące z odpowiedzi na to pytanie jest być może oczywiste, ale warto je przywołać - **rozmawiajmy z młodymi ludźmi o czytanych przez nich książkach**. Dobrze prowadzona rozmowa o książce może być prostym, ale skutecznym sposobem na rozbudzanie zamiłowania do czytania. Poprzez nią możemy kształtować postawę dojrzałego, odpowiedzialnego, refleksyjnego i krytycznego czytelnika, który potrafi wejść w otwarty dialog z przeczytanym tekstem. Rozmowy, dyskusje czytelnicze, debaty, w których odkrywamy wspólnie z uczniami bogactwo treściowe przeczytanej książki, mogą przyczynić się do pogłębionego rozumienia tekstu literackiego, a tym samym do większego zainteresowania

uczniów książką. W świetle badań czytelniczych dzieci i młodzieży prowadzonych przez Bibliotekę Narodową, niestety bibliotekarze szkolni nie zajmują ważnej pozycji w wymianie informacji o książkach. Komunikacja społeczna dotycząca przeczytanych książek odbywa się przede wszystkim wśród grupy rówieśniczej, natomiast społeczny zasięg wpływu bibliotekarzy szkolnych i nauczycieli jest nieduży. Zaledwie 6% piętnastoletnich czytelników przyznało, iż rozmawiało z bibliotekarzami o książkach czytanych w czasie wolnym. Warto nad tym się głębiej zastanowić.

W odpowiedzi na czwarte pytanie ankietowe 14 respondentów stwierdziło, iż książka nie skłania ich do refleksji nad życiem. Większość odpowiedzi była krótka, bez uzasadnienia. W trzech pojawiły się refleksje dotyczące książek fantastycznych.

„Nie, moim ulubionym gatunkiem książek jest fantasy, które nie niesie ze sobą aż tak filozoficznego przesłania, by skłaniać mnie do refleksji nad życiem.”

„Zależy jaka jest to książka. Z reguły są to książki z fantastyki więc nie zagłębiam się myślami nad daną fabułą.”

„Tak modna wśród młodzieży fantastyka nie uczy niczego.”

„**Jakie byłoby Twoje życie, gdyby nie było w nim książek?**” to piąte pytanie ankietowe. Częstym określeniem dla tego stanu było słowo nudne. Tak odpowiedziało 21 respondentów. Pozostali pokusili się o szerszą argumentację, która sprowadzała się do następujących stwierdzeń - życie bez książek byłoby z jedną perspektywą, płytkie, uboższe o wiele myśli i doświadczeń, smutne, puste, osamotnione, zubożałe duchowo, bez rozwoju wyobraźni, szare i nijakie, ponure i monotonne. Pojawiły się i takie wypowiedzi: „byłbym bezmyślnym cebulakiem słuchającym discopolo i oglądającym słabe seriale, moja wiedza i potrzeby byłyby ograniczone, trudno byłoby mi bez książek, ponieważ wiele czasu spędzam czytając je, pomagają mi w oderwaniu się od własnych problemów.”

Szóste pytanie „**W jaki sposób zachęciłabyś/zachęciłbyś rówieśników do czytania książek?**” pozwoliło przyjrzeć się bliżej nastoletnim sposobom komunikacji o książkach. W świetle ankiety nastolatek działałby w tej sytuacji na dwa sposoby. Pierwszym z nich jest fizyczne podanie konkretnej książki z propozycją jej przeczytania, pomoc w znalezieniu odpowiedniej książki, polecenie dobrej książki, dobranie książki do upodobań danej osoby, pożyczenie książki. W drugim sposobie uciekłby się do sztuki perswazji, skutecznego przekonywania polegającego na ukazaniu korzyści płynących z czytania. Oto kilka argumentów, których użyłby: „powiedziałbym im, że książki to nie tylko różne lektury szkolne i dzieła z dawnych czasów, ale także bardzo ciekawe współczesne teksty, które mogą ich wiele nauczyć lub spróbowałabym opowiedzieć o tym jak wspaniałe jest czytanie, jak wiele nam to daje, opowiadałabym o tym w sposób ciekawy i z ogromną pasją, inny sposób jest równie ciekawy: wybrałbym książkę, na podstawie której ktoś oglądał film i ten mu się spodobał, myślę, że po

ciekawym seansie przeczytanie książki może być ciekawą alternatywą, i na koniec: zastanowiłabym się, jakie tematy ta osoba lubi i bym ją zachęcała cytatami bądź krótkimi fragmentami tak, aby ta osoba dała się wciągnąć.”:

Celem badawczym ostatniego pytania było poznanie preferencji czytelniczych nastolatków. Osiągnęliśmy to zadając pytanie „**Jakie ważne dla Ciebie książki polecilibyś /polecilibyś koleżance/koledze? (Podaj tytuły.)**”. Uzyskaliśmy listę blisko 100 tytułów książek czytanych w wolnym czasie przez młodzież. Analiza wyborów lekturowych pozwoliła na wyodrębnienie następujących preferencji czytelniczych badanej grupy - zauważyliśmy, że w dużej mierze odzwierciedla ona wyniki badań uzyskanych przez Bibliotekę Narodową. Najszersze grono czytelników zdobyła literatura fantastyczna autorów obcojęzycznych, przede wszystkim amerykańskich i angielskich. W wyborach czytelniczych najwięcej wskazań miały książki Johna Ronalda Reuela Tolkiena, ponadto książki autorstwa min. Cassandry Clare, Stephena Kinga, Georga R.R. Martina, Veroniki Roth. Ciągłe czytany jest przedstawiciel polskiego nurtu fantazy Andrzej Sapkowski oraz reprezentujący polską fantastykę naukową Stanisław Lem. Równie chętnie czytana jest powieść obyczajowa, melodramaty, romanse także autorów obcojęzycznych, przede wszystkim amerykańskich i angielskich takich jak Zoe Sugg, Nicholas Sparks, Jonathan Safran Foer, Lily Brooks-Dalton. Wśród wyborów czytelniczych nastolatków pojawili się także autorzy reprezentujący uznaną literaturę powieściową jak: Carlos Ruiz Zafon czy Ken Kesey, a nawet tytuły z kanonu arcydzieł literackich jak „Sto lat samotności” Gabriela Garcii Márqueza. Młodzież czyta także powieści kryminalno - sensacyjne. Popularnością cieszy się Agatha Christie, Charlotte Link oraz Camilla Läckberg. Powieści obyczajowe pióra polskich autorów są obecne w niewielkim stopniu w obiegu czytelniczym nastolatków. W naszym badaniu pojawiły się jedynie nazwiska Doroty Terakowskiej i Doroty Masłowskiej. W mniejszym stopniu młodzież czyta poradniki, biografie sportowe, a nawet książki dla dzieci.

#### Uwagi końcowe

Wyniki badania zaprezentowano bibliotekarzom szkolnym podczas spotkań metodycznych organizowanych przez Warmińsko – Mazurską Bibliotekę Pedagogiczną im. Prof. Tadeusza Kotarbińskiego w Olsztynie. Spotkały się one z zainteresowaniem. Niektórzy prosili o cytaty z wypowiedzi uczniów, chcąc je wykorzystać w swoich działaniach wspierających czytelnictwo. Dla naszej biblioteki uzyskane wyniki będą materiałem, który wykorzystamy przy organizacji przedsięwzięć czytelniczych dla młodzieży.

#### Bibliografia

Zasacka Zofia, Czytelnictwo dzieci i młodzieży, Warszawa: Instytut Badań Edukacyjnych, 2014, ISBN 978-83-61693-66-6

Maria Wiśniewska  
Warmińsko-Mazurska Biblioteka Pedagogiczna  
w Olsztynie

## Plebiscyt na Warmii, Mazurach i Powiślu 1920

### Przebieg i wyniki plebiscytu

#### Materiały dydaktyczne



*Obwieszczenie o zarządzeniu plebiscytu w okręgu kwidzińskim. Dokument ze zbiorów Izby Pamięci Narodowej w Szkole Podstawowej w Janowie.*

Plebiscyt na Warmii, Mazurach i Powiślu wyznaczono na 11 lipca 1920 r. Obszar plebiscytowy podzielono na dwa okręgi: - kwidziński, obejmujący dzisiejsze powiaty: sztumski, suski oraz prawobrzeżna część powiatu malborskiego i kwidzińskiego, - olsztyński, obejmujący dzisiejsze powiaty na Warmii: olsztyński i południową część powiatu reszelskiego, oraz powiaty mazurskie: ostródzki, nidzicki, szczycieński, piski, mrągowski, ełcki, giżycki, olecki. Nadzór nad właściwym przebiegiem plebiscytu sprawowały neutralne Komisje Międzysojusznicze złożone z przedstawicieli zwycięskich państw: Anglii, Francji, Włoch i Japonii, jedna dla okręgu olsztyńskiego i druga dla okręgu kwidzińskiego.



*Wniosek o wpisanie na listę wyborczą. Zbiory Izby Pamięci Narodowej w Szkole Podstawowej w Janowie.*

Przysłane, niezbyt liczne, międzynarodowe oddziały wojskowe złożone z żołnierzy włoskich, francuskich i irlandzkich ograniczały się głównie do nadzorowania pracy dotychczasowych urzędników niemieckich, przyjmowania skarg związanych z nieprawidłowościami w przygotowaniach obu stron do plebiscytu, rządziej

interweniowania w czasie zajęć i wszczynanych burd na wiecach czy manifestacjach przedplebiscytowych. Wojska niemieckie miały opuścić obszary plebiscytowe w przeciągu 15 dni.



*Legitymacja osoby pochodzącej z terenu plebiscytowego, a zamieszkałej poza nim, wystawiona przez Warmiński Komitet Plebiscytowy. Dokument ze zbiorów Izby Pamięci Narodowej w Szkole Podstawowej w Janowie.*

Prawo głosowania miały osoby, które ukończyły 20 lat w dniu uprawomocnienia traktatu, a także urodziły się albo posiadały miejsce stałego zamieszkania na terenie objętym plebiscytem. Niemcy wykorzystaly ten zapis i szacuje się, że sprowadzili na czas głosowania na tereny plebiscytowe około 150 tysięcy emigrantów. Taka sytuacja dawała wiele możliwości nadużyć. Potwierdzono liczne przypadki głosowania przyjezdnych Niemców w kilku miejscach, gdzie byli dopisywani do list wyborczych na mocy posiadanego zaświadczenia o miejscu pochodzenia.

Strona niemiecka zmobilizowała wszystkie siły do walki agitacyjnej, a sam plebiscyt podniesiono do rangi sprawy ogólnonarodowej, jednoczącej wszystkich ponad politycznymi podziałami. Szeroko zakrojone działania podjęto wcześniej niż strona polska, jeszcze przed przybyciem Komisji Międzysojuszniczej, przez co mogli korzystać z pomocy wojska, policji, niemieckiej administracji państwowej. Największą organizację akcji plebiscytowej stanowiła Wschodniemiecka Służba Ojczyźniana, a następnie powstał Związek Mazurów i Warmiaków, a także liczne organizacje o charakterze paramilitarnym. Bardzo dobrze wypełniały zadania propagandowe wielonakładowe gazety niemieckie, czasopisma, ulotki i plakaty.

Polską akcją plebiscytową kierował Mazurski Komitet Plebiscytowy, Warmiński Komitet Plebiscytowy oraz Mazurski Związek Ludowy. Ważną rolę w działalności agitacyjnej pełniły polskojęzyczne czasopisma „Gazeta Olsztyńska” i „Mazur”. Zaraz po zakończeniu I wojny światowej wśród Polaków, zamieszkujących Prusy Wschodnie zapanował entuzjazm. Spodziewano się szeroko rozumianej wolności od panowania niemieckiego. Powstawały rady ludowe, towarzystwa ludowe i polskie stowarzyszenia o charakterze społeczno - kulturalnym. Jednakże te oddolne działania nie zostały dostatecznie wsparte przez władze nowopowstałego państwa polskiego. Zbyt niskie nakłady finansowe na polską

działalność plebiscytową, brak odpowiednio przygotowanych agitatorów i wreszcie zaangażowanie w wojnę z bolszewicką Rosją sprawiły, że strona polska była słabsza już na wstępie przygotowań do plebiscytu.



*Zdjęcie przedstawia grupę polskich działaczy plebiscytowych przed polską resursą w Kwidzynie. Zbiory Izby Pamięci Narodowej w Szkole Podstawowej w Janowie*

Wyniki plebiscytu były wielką porażką strony polskiej. Na Powiślu na 105 004 osoby, biorące udział w głosowaniu, na Prusy Wschodnie padło 96 894 głosów, na Polskę 7 947 głosów. Należy zaznaczyć, że uprawnionych do głosowania było 148 796, czyli w głosowaniu nie wzięły udziału 43 792 osoby, w tej liczbie 41 869 Polaków. Na Warmii i Mazurach na Prusy Wschodnie głosowało 363 209 osób, a na Polskę głosowało 7 980 osób i tu również nie głosowało ok. 45 tysięcy uprawnionych, głównie Mazurów, którzy ulegli niemieckiej propagandzie i terrorowi. Znamienne, że w powiecie olsztyńskim, gdzie mieszkało około 40 000 Polaków na Polskę oddano tylko 4902 głosy, ale to tu działała szczególnie nasilona propaganda niemiecka i na ten teren sprowadzono najwięcej emigrantów. (Źródło: Zygmunt Lietz, Plebiscyt na Powiślu, Warmii i Mazurach w 1920 roku, s.241-242).

W wyniku głosowania niemal cały obszar plebiscytowy pozostał w granicach Niemiec. Do Polski przyłączono jedynie 8 wsi. Na Mazurach - 3 wsie: Lubstyniek i Napromek (obecnie gmina Lubawa) oraz Groszki (obecnie gmina Rybno). W Groszkach na 74 oddane głosy, aż 69 było za Polską. W Lubstynku na 144 oddane głosy za Polską było 93. W Napromku na 88 głosujących na Polskę zagłosowało 45 osób. Na Powiślu - 5 wsi: Bursztynch - 126



*Tablica na figurce Matki Bożej w Janowie dla uczczenia przyłączenia Janowa i 4 innych wsi do Polski w wyniku plebiscytu.*



głosujących, za Polską 99 ( 78,57%), za Niemcami 26. Janowo - 231 głosujących, za Niemcami 120, za polską 111 (48%). Kramrowo - 16 głosujących, za Niemcami 8, za Polską 8 ( 50%). Małe Pólko - 27 głosujących, za Niemcami 15, za Polską 12 (44,4%). Nowe Lignowy - 38 głosujących, 16 za Niemcami, za Polską 22 (57,9%). Ogółem w Janowie i pozostałych czterech wsiach za Polską oddano 57,53% głosów. (Źródło: Antoni Barganowski, Plebiscyt 1920 roku w Janowie [ w:] Kwartalnik Kwidzyńskiego Towarzystwa Kulturalnego, Nr 3(1), lipiec - wrzesień 2000, s. 4-5.).

Z tych 5 wsi (obecnie leżących w gminie Kwidzyn) powstała niewielka polska enklawa na prawym brzegu Wisły zwana „Małą Polską”. Z trzech stron otoczona była terytorium niemieckim, a z Polską łączyła ją jedynie promowa przeprawa do Gniewa. W okresie międzywojennym była to odrębna gmina Janowo.

W kilku wsiach na Powiślu i w 9 na Warmii większość również głosowała za Polską, ale ze względu na odcięcie od terytorium polskiego przez niemieckie powiaty mazurskie nie mogły być przyłączone do Polski.

Na klęskę plebiscytową polskiej strony złożyło się wiele przyczyn. W książce pt. „Plebiscyt na Powiślu, Warmii i Mazurach w 1920 roku” Zygmunt Lietz wymienia między innymi:

- ♦ długoletnie oderwanie od Polski i germanizacja ludności polskiej na Powiślu i Warmii, a zwłaszcza na Mazurach,
- ♦ pozostawienie przez obie Komisje prawa niemieckiego, które zwłaszcza od ostatnich pięćdziesięciu lat skierowane było przeciwko Polsce,
- ♦ nieznamość społeczno - gospodarczych, politycznych i narodowościowych stosunków panujących w Prusach Wschodnich przez obie komisje Międzysojusznicze i wojska alianckie,
- ♦ prawo udziału w plebiscycie nadmiernej liczby emigrantów z Niemiec,
- ♦ terror bojówek niemieckich, przekupstwo, oszczerstwa, fałszowanie list dla głosujących, skuteczniejsza propaganda niemiecka, -
- ♦ niedostateczna pomoc rządu polskiego na terenach plebiscytowych,



*Budynek Szkoły Podstawowej w Janowie wzniesiony w 1935 r. z inicjatywy działacza plebiscytowego Augustyna Czyżewskiego.*

- ♦ bardzo zła sytuacja społeczno - polityczna i tragiczne wręcz położenie wojsk polskich w tym okresie w wojnie z bolszewicką Rosją.

*Grzegorz Wiergowski  
Szkoła Podstawowa w w Rumianie*

## Zmiany, zmiany, zmiany....

Od 1 września 2018 roku zmienił się awans zawodowy nauczyciela oraz przepisy dotyczące oceny pracy nauczyciela. Tymczasem ustawodawca wprowadza sukcesywnie kolejne zmiany.

Ustawa z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018, poz. 2245), opublikowana 30 listopada 2018 r., zmienia Ustawę Karta Nauczyciela m. in. w zakresie awansu zawodowego i oceny pracy.

Oto najważniejsze ze zmian:

1. W zakresie awansu zawodowego:
  - a) nauczyciel stażysta, w trakcie trwania stażu, może zmienić szkołę i kontynuować staż (art. 9f ust.2);
  - b) poszerzył się katalog nauczycieli mogących pełnić funkcję opiekuna stażu (art. 9c ust. 4).
2. W zakresie oceny pracy nauczyciela:
  - a) zmieniono czas, po którym dyrektor musi dokonać oceny pracy od dnia uzyskania danego stopnia awansu zawodowego przez nauczyciela. Od 1 stycznia 2019 r. jest to 5 lat; (art. 6a ust. 3);
  - b) uchylono przepisy związane z tworzeniem w szkołach regulaminów oceny pracy nauczyciela.

28 grudnia 2018 r. zostało podpisane Rozporządzenie Ministerstwa Edukacji Narodowej zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych kryteriów i trybu dokonywania oceny pracy nauczycieli, zakresu informacji zawartych w karcie oceny pracy, składu i sposobu powoływania zespołu oceniającego oraz trybu postępowania odwoławczego (Dz. U. z 2019, poz. 5). Zgodnie z nowelizacją rozporządzenia, która weszła w życie 3 stycznia 2019r., „Ocenę pracy nauczyciela ustala się po ustaleniu poziomu spełnienia wszystkich kryteriów oceny pracy określonych dla danego stopnia awansu zawodowego, z uwzględnieniem wyłączeń, o których mowa w § 2 ust. 2 i § 4 ust. 2”.

Ustawodawca, we wspomnianym dokumencie, dodał w § 6 po ustępie 1, ustęp 1a „poziom spełniania każdego z kryterium jest oceniany w skali od 0 do 3 punktów”.

Kryteria oceny pozostały bez zmian. Nie zmieniono także czasu, na który nauczyciel dyplomowany otrzyma dodatek za wyróżniającą ocenę pracy.

*Bożena Osik  
W-M ODN w Olsztynie*



## Ogrody w planetarium

30 listopada 2018 r. w Olsztyńskim Planetarium odbyła się konferencja, podsumowująca III edycję Wojewódzkiego Konkursu „Certyfikat Szkolnego Ogrodu Dydaktycznego”, którego tematem przewodnim była 100. rocznica odzyskania przez Polskę niepodległości. Szkoły i placówki, biorące w nim udział, miały za zadanie upamiętnienie w swoim ogrodzie dydaktycznym tej ważnej dla każdego Polaka rocznicy. Różnorodność pomysłów oraz kreatywność szkół i placówek w realizacji tego przedsięwzięcia była imponująca, przez co jury konkursowe miało trudny orzech do zgryzienia. Musiało wybrać laureatów konkursu spośród 50 instytucji, które nadesłały dokumentację fotograficzną swoich poczyniń.

Szkoły i przedszkola ubiegające się o certyfikat:

- ◆ zakładały warzywniki i ogrody, w których uprawiały dawne polskie warzywa i odmiany krzewów i drzew owocowych;
- ◆ wykonywały instalację, odnoszącą się do wydarzeń (np.: wjazd Piłsudskiego na kasztance), prezentującą ważne daty w dochodzeniu Polski do niepodległości lub ważne postacie historyczne, mające wpływ na odzyskanie niepodległości;
- ◆ ustawiały w eksponowanym miejscu szkolnego ogrodu głąz z pamiątkową tablicą;



Szkoła Podstawowa w Staświnach - Flaga Polski w pełnym rozkwicie

- ◆ tworzyły kącik zadumy „Niepodległa”, ustawiając pod lipą ławeczkę otoczoną kwiatami sezonowymi w kolorach biało-czerwonych;
  - ◆ sadziły sto roślin cebulowych lub begonii w barwach narodowych;
  - ◆ wytyczały roślinami kontury Polski i najważniejsze miasta oraz obiekty przyrodnicze, np.: rzeka Wisła utworzona z zasadzonych niezapominajek;
  - ◆ tworzyły z begonii białych i czerwonych mapę Polski, flagę, serce z napisem „100 lat niepodległości” itp.;
  - ◆ organizowały spotkania i zajęcia edukacyjne związane z 100. rocznicą odzyskania niepodległości.
- To najczęstsze pomysły na uczczenie tej wyjątkowej w historii Polski rocznicy.

Konferencja rozpoczęła się przywitaniem przez jednego z organizatorów – Wojciecha Tańskiego – licznie przybyłych dyrektorów szkół i przedszkoli, nauczycieli oraz uczniów i przedszkolaków. Wśród zaproszonych gości byli, m.in.: dr Jacek Szubiakowski, dyrektor Olsztyńskiego Planetarium i Obserwatorium Astronomicznego w Olsztynie; Jolanta Kończal, wizytator z Warmińsko-Mazurskiego Kuratorium Oświaty w Olsztynie; Justyna Raczyńska i Grzegorz Siemieniuk, przedstawiciele Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie; a także Waldemar Marian Żakowski, dyrektor Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli.

Następnie, jak przystało na dobrego gospodarza, gości powitał dr Jacek Szubiakowski, który także zachęcił zebranych do korzystania z oferty edukacyjnej proponowanej przez kierowaną przez niego instytucję.

Po krótkim przedstawieniu programu i celów konferencji odbyła się projekcja wyjątkowego filmu – „Zobaczyć Nieostrzegalne”, czyli *wyberz się na Planetę Las*” - nagrodzonego I miejscem na Międzynarodowym Festiwalu w Irkucku. Wszyscy z zapartym tchem patrzyli na zmieniające się obrazy pni i koron drzew o różnych porach dnia i roku. Gra ruchomymi światłocieniami wywołanymi gałęziami, wprawianymi w ruch wiatrem, sprawiała, że drzewa ożywały niczym mityczne postacie. Wrażenie potęgował jeszcze ekran w kształcie kopuły,





na którym wyświetlano film. Dzięki tym wszystkim zabiegom widz mógł chociaż na kilkanaście minut przenieść się na planetę Las, zamieszkaną przez zantropomorfizowane drzewa. Ten film powinien obejrzeć każdy.

Po mentalnym powrocie na planetę Ziemia organizatorzy omówili nadesłane prace, przypomnieli kryteria, którymi kierowali się przy wyłanianiu laureatów. Przedstawili także temat przewodni IV edycji Certyfikatu Szkolnego Ogrodu Dydaktycznego – „Wsi spokojna, wsi wesola – zakątki rustykalne w szkolnym ogrodzie dydaktycznym”. Jest to swoista kontynuacja tematu zeszłorocznego, ponieważ organizatorzy założyli sobie przywrócenie fragmentów dawnych polskich ogrodów wiejskich, zarówno pod względem formalnym, jak i florystycznym. W ten sposób pragną zwrócić uwagę na fakt, że także ogród może być nośnikiem tożsamości i tradycji regionalnej i narodowej.

Budując napięcie, organizatorzy zaprosili na kilkunastominutową przerwę, w trakcie której uczestnicy spotkania mieli możliwość nie tylko skorzystania z poczęstunku, ale również wymienienia się uwagami na temat filmu, a nade wszystko zwiedzenia wystawy – „Fascynujący świat pajaków i skorpionów”, znajdującej się w Olsztyńskim Planetarium.

Wreszcie przyszedł czas na wręczenie nagród i ogłoszenie laureatów. I znowu organizatorzy dozowali napięcie. Na początku wręczyli wszystkim uczestnikom konkursu pamiątkowe statuetki, zaprojektowane specjalnie na tę okazję, oraz pamiątkowe dyplomy dla szkół i przedszkoli, a także podziękowania dla nauczycieli koordynatorów. Potem przyszedł czas na wyróżnienia i nagrody. W trzeciej edycji Wojewódzkiego Konkursu Certyfikat Szkolnego Ogrodu Dydaktycznego otrzymali:

#### **Złoty certyfikat**

- ◆ Przedszkole nr 34 w Elblągu;
- ◆ Szkoła Podstawowa nr 9 im. Józefa Piłsudskiego w Elblągu;
- ◆ Zespół Szkół Budowlanych im. Żołnierzy Armii Krajowej w Olsztynie;



#### **Srebrny certyfikat**

- ◆ Przedszkole Miejskie nr 23 w Olsztynie;
- ◆ Szkoła Podstawowa im. Flagi Polski w Kobułtach;
- ◆ Szkoła Podstawowa im. Heleny Ponieważ w Słoneczniku;
- ◆ II Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi w Elblągu;

#### **Brązowy certyfikat**

- ◆ Publiczne Przedszkole nr 16 AWP w Olsztynie;
- ◆ Szkoła Podstawowa im. Ks. Jana Twardowskiego w Rumianie;
- ◆ Szkoła Podstawowa w Brzydowie;
- ◆ Szkoła Podstawowa w Lelkowie;
- ◆ Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Złotowie;
- ◆ Szkoła Podstawowa im. Teofila Ruczyńskiego w Prątnicy;
- ◆ Gimnazjum im ks. Jana Twardowskiego w Zespole Szkół w Rozogach;
- ◆ Zespół Szkół nr 1 im. Stanisława Staszica w Szczytnie.

Laureaci złotego certyfikatu otrzymali także statuetkę przechodnią z brązu, przedstawiającą ogrodniczkę. Drugi raz z rzędu trafiła ona do Zespołu Szkół Budowlanych im. Żołnierzy Armii Krajowej w Olsztynie. Zgodnie z regulaminem, jeśli szkoła ta zdobędzie złoty certyfikat w IV edycji konkursu, zatrzyma statuetkę na stałe.

Gratulacjom, radości, uśmiechom, okrzykom zaskoczenia, pamiątkowym fotografiom wydawało się, że nie będzie końca. Koordynatorzy z niektórych szkół i placówek w kuluarach już dzielili się swoimi pomysłami na realizację tematu kolejnej edycji konkursu.

Szczególne podziękowania należą się Wojewódzkiemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie, który był głównym fundatorem nagród i całej konferencji.

Z gratulacjami dla wszystkich laureatów i uczestników oraz zachętą do udziału w IV edycji konkursu

Alicja Maria Szarzyńska, Wojciech Tański  
W-M ODN w Olsztynie





# Z ŻYCIA SZKÓŁ

## 100 serc na 100-lecie Niepodległości

Rok 2018 - to Rok Jubileuszu 100-lecia odzyskania przez Polskę Niepodległości. W **Przedszkolu Publicznym nr 2 w Bartoszycach** zaplanowaliśmy wiele działań, których celem było kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich, uczenie dzieci szacunku do historii naszego kraju, symboli narodowych, poznawanie historycznych wydarzeń naszej ojczyzny. Dzieci w tym czasie uczyły się wierszy, piosenek, tańców oraz inscenizacji. Rodzice zadbali aby nasze prezentacje były atrakcyjne, przygotowując dzieciom historyczne stroje. Jednym z takich wydarzeń były warsztaty z rodzicami w grupie „Jeżyków”. „100 serc na 100-lecie Niepodległości” pod takim hasłem 8 listopada 2018 r. odbyło się spotkanie z rodzicami w naszej grupie. Podczas spotkania dzieci przedstawiły swoim rodzicom program artystyczny, przygotowany z okazji 100-lecia Odzyskania Niepodległości. W pięknych historycznych strojach przy patriotycznej dekoracji rozpoczęliśmy spotkanie polonezem, następnie było wspólne śpiewanie hymnu z zachowaniem właściwej postawy. Przedszkolaki śpiewały piosenki, prezentowały tańce, recytowały wiersze o tematyce patriotycznej. Aby uczcić Jubileusz 100-lecia, dzieci wspólnie z rodzicami wycinały białe-czerwone serca tworząc z nich flagę Polski. Wszyscy przystąpili do tego z wielkim zapałem. Widok dzieci i ich rodziców wspólnie wycinających białe i czerwone serca był bardzo budujący.



Teraz jesteśmy przekonani, że takie działania mają wielkie znaczenie. Przede wszystkim uczą dzieci patriotyzmu, poszanowania barw i symboli narodowych, szacunku do historycznych wydarzeń oraz wzmacniają więzi międzypokoleniowe.

*Danuta Banach, Jolanta Dzik  
Przedszkole Publiczne nr 2 w Bartoszycach*

## Na cześć NIEPODLEGŁEJ!

Setną rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości olsztynianie świętowali na wiele różnych sposobów. Twórczych pomysłów uczczenia tych pamiętnych i wyjątkowych w historii naszej Ojczyzny wydarzeń nie zabrakło również Stowarzyszeniu Świętej Rodziny, które jest organem prowadzącym **Katolicką Szkołę Podstawową im. Świętej Rodziny**. Wraz z Radą Rodziców oraz we współpracy z Parafią Chrystusa Odkupiciela Człowieka został zorganizowany koncert patriotyczny „Śpiewajmy dla Niepodległej” w ramach projektu „100 lat dla Niepodległej” opracowanego przez nauczycieli i wychowawców olsztyńskiej podstawówki im. Świętej Rodziny. Jej misją jest praktykowanie idei humanizmu opartego o ewangeliczną wartość miłości – także miłości do Ojczyzny. To nie pierwsza taka inicjatywa w ponad dwudziestoletniej historii szkoły. Patronat





honorowy nad tym wydarzeniem objął wojewoda Warmińsko-Mazurski, Artur Chojecki.

Koncert poprzedziła msza święta pod przewodnictwem ks. proboszcza parafii, Andrzeja Pluty. Wymowna była ewangelia o wdowim groszu, psalm 146 i przypomniane w homilii słowa Świętego Jana Pawła II: „Nie chcecie ojczyzny, która Was nic nie kosztuje”. W modlitwach pamiętano o Polakach żyjących poza granicami kraju, poległych za Ojczyznę, sprawujących władzę, ale nie zabrakło także modlitwy o to, byśmy z daru wolności potrafili mądrze korzystać.

Po nabożeństwie zaczęto zbierać się na przykościelnym placu, który szybko wypełnił się po brzegi. Liczba uczestników koncertu przerosła oczekiwania organizatorów. Przy wtórze gitar rozległy się słowa znanych pieśni: „Wojenko, wojenka”, „O mój rozmarynie”, „Legiony”... Dało się wyczuć ducha wspólnoty, który na hymniczne słowa utworu „Żeby Polska była Polską” jeszcze wyraźniej dał o sobie znać. Wykonane przez uczniów szkoły podstawowej lampiony dodawały ciepła i zagrzewały do śpiewu. Organizatorzy wraz z przedstawicielami Rady Rodziców Szkoły ufundowali ponadto ogromny tort „Dla Niepodległej”, którego każdy mógł skosztować...

Wyjątkowa rocznica odzyskania przez nasz kraj suwerenności niewątpliwie stała się dla wielu uczestników zorganizowanych obchodów okazją do tego, by wartość wolności na nowo przemyśleć. Bo przecież nie jest to tylko pojęcie – to przede wszystkim istota ludzkiego ducha, fundament dążeń człowieka, który, jeśli jest wolny, może rozwijać się w sposób odpowiadający jego naturze. W szkole im. Świętej Rodziny staramy się tę prawdę o wolności w naszych uczniach umacniać – także potrzebę dojrzwania do niej. Naszym autorytetem jest święty Jan Paweł II, który o wolności pisał jak mało kto:

„Wolność jest wielkim dobrem, bez niej bowiem człowiek nie może realizować się w sposób odpowiadający jego naturze. Wolność jest światłem: pozwala odpowiedzialnie wybierać cele i drogę, która do nich prowadzi. Wolność jest tym, co mnie otwiera ku rzeczywistości – a równocześnie wiąże mnie często wewnętrzną zależnością. Jest to zależność od prawdy. Właśnie przez tę zależność od prawdy poznanej i uznanej jestem „niezależny”... niezależny poniekąd od nikogo i od niczego. Zależny wewnątrznie od siebie.”

Uroczystość setnej rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości zorganizowana przy szkole im. Świętej Rodziny oraz olsztyńskiej parafii pod wezwaniem Chrystusa Odkupiciela Człowieka była czasem wspólnie doświadczanej i przeżywanej z parafianami radości. To także kolejny przejaw współpracy szkoły ze społecznością lokalną, dzielenia się tym, co łączy pokolenia – śpiewem dla Niepodległej.

Ewa Żurawlew

Katolicka Szkoła Podstawowa w Olsztynie



## Na Wyspie Słońca

Od 22 do 26 października 2018 r. siedmioro przedstawicieli **Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Wieliczkach** przebywało w Palermo na Sycylii w ramach kolejnego już spotkania uczestników projektu Erasmus + „Bright Green Lands”.

Spotkanie z partnerami projektowymi z Chorwacji, Madery i Sycylii tradycyjnie rozpoczęło się od wizyty w szkole gospodarzy, w której zapoznano nas z warunkami edukacyjnymi włoskiego systemu oświatowego. Mieliśmy okazję obejrzeć lekcje w klasie każdego poziomu, przyjrzeć się wyposażeniu i pomocom naukowym.

W kolejnych dniach stworzono nam okazję do poznania walorów kulturalno – turystycznych Sycylii. Dzięki





wycieczkom edukacyjnym do Parku Archeologicznego w Segesta, do salin i Muzeum Soli w Nubii, Pałacu Normanów w Palermo, Katedry Santa Maria Nuovaw Monreale, rezerwatu Ficuzza, do miasteczka Castelbuono oraz Mondello przekonaliśmy się, jak zróżnicowanym etnicznie jest zwiedzana przez nas Wyspa Słońca. W pamięci zapisały się niewątpliwie widoczne niemal na każdym kroku detale w stylu neormańsko – arabsko – bizantyjskim, będące idealnym odzwierciedleniem symbiozy trzech odmiennych kultur zamieszkujących Sycylię – wspomina Elżbieta Karaś – koordynatorka międzynarodowego projektu, nominowana w tym roku do tytułu EDUinspiratora w kategorii Edukacja szkolna.

Wyjazd na najszlachetniejszą wyspę włoską był niezwykle cennym doświadczeniem, ponieważ oprócz oczywistych efektów, jak rozwijanie umiejętności językowych, pokazał, że możliwe jest współistnienie różnorodności i odmienności kulturowej przez jej szanowanie i rozumienie.

*Jolanta Motulewicz*

*Zespół Szkolno - Przedszkolny w Wieliczkach*



## *Festiwal bibliotekarski*

W październiku 2018 r. w **Szkole Podstawowej nr 8 im. Łesi Ukrainki z Ukraińskim Językiem Nauczania w Bartoszycach** odbył się dwudniowy Festiwal bibliotekarski.

Przedsięwzięcie jest kolejnym etapem współpracy szkoły ze Lwowską Obwodową Biblioteką dla Dzieci, realizowane w ramach międzynarodowego projektu edukacyjnego pod nazwą „**My – Ukraińcy. Ja i Ty**”.

Starsi uczniowie z zainteresowaniem uczestniczyli w „wieczornicach ukraińskich” oraz warsztatach „Wianek ukraiński”, poznając bogactwo i różnorodność ukraińskich tradycji i zwyczajów. Zainteresowaniem cieszyły się zabawy edukacyjne z wykorzystaniem literatury ukraińskiej, rozwiązywanie krzyżówek literackich i historycznych, prezentacje multimedialne oraz wykonywanie bransoletek patriotycznych.

Najmłodsze dzieci brały aktywny udział w „teatryku paluszkowym”. Za pomocą paluszkowych kukiełek



wcielały się w role bohaterów bajkowych, pobudzając fantazję i przejawiając kreatywność. Wykorzystując tablicę interaktywną, utrwalali poznane litery za pomocą programu edukacyjnego „Myszeniatkowa abetka” (Alfabet Myszki).

Realizacja szeregu ciekawych działań w ramach „Festiwalu bibliotekarskiego” miała na celu nie tylko upowszechniać i promować czytelnictwo ukraińskie wśród dzieci i młodzieży, rozwijać zainteresowania uczniów, ale także sprzyjała kształtowaniu wielu kompetencji kluczowych związanych z czytaniem i porozumiewaniem się w języku ukraińskim, poznawaniem nowego słownictwa, współpracy w grupie, wcielania się w rolę aktora i odgrywania różnorodnych ról, a także kompetencji w zakresie świadomości i ukraińskiej ekspresji kulturalnej.

Goście podziękowania w imieniu wszystkich uczestników składam bibliotekarkom: Katerynie Suchorebskiej, Lubie Savaryn i Oldze Zabenko oraz koordynatorce projektu, Olenie Kremniovej, które przyjechały aż z Ukrainy, a swoją wiedzą i doświadczeniem podzieliły się nie tylko z uczniami w bartoszyckiej szkole, ale również z dziećmi z Olsztyna i Elbląga.

*Lubomira Tchórz*

*Szkoła Podstawowej nr 8 w Bartoszycach*







## Matematyczne zmagania w świątecznej atmosferze

„Mikołaj z procentami”, pod takim tytułem 14 grudnia w **Szkole Podstawowej nr 1 w Ornece** odbył się Rejonowy Turniej Matematyczny. W zmaganiach konkursowych rywalizowało osiem trzyosobowych drużyn z takich szkół jak: Szkoła Podstawowa w Pieniężnie, Szkoła Podstawowa w Bażynach, Szkoła Podstawowa nr 4 w Ornece, Gimnazjum nr 1 w Ornece, Szkoła Podstawowa nr 1 w Ornece i Gimnazjum nr 2 w Ornece.

Celem konkursu było promowanie nauki matematyki oraz pokazanie jej praktycznej strony. Uczestnicy turnieju musieli wykazać się wiedzą i umiejętnościami obliczeń procentowych, obniżek, podwyżek, terminów związanych z ekonomią i produktami bankowymi. Tematyka wielu zadań ściśle związana była ze zbliżającymi się Świątami Bożego Narodzenia. W trakcie rozwiązywania zadań czas pracy umilała świąteczna muzyka oraz występy wokalne uczniów.

Różnorodność konkurencji: zadania z worka Mikołaja, zadania ze skarpety, trudny wybór, kalambury, matematyczne puzzle, siłownia umysłowa oraz krzyżówka z procentami sprawiły, że konkurs bardzo się podobał. Rywalizacja była bardzo wyrównana i zacięta. Nad prawidłowym przebiegiem konkursu czuwało jury w składzie: Elżbieta Fijarczyk, Bożena Kamińska, Maria



Kowalska, Iwona Kurdyła, Marta Jarema i Wiesław Szmajchel. Po wyczerpujących, lecz ciekawych zmaganiach jury wręczyło dyplomy i nagrody wszystkim drużynom. Ostatecznie zwyciężyła drużyna z Gimnazjum nr 2 w Ornece w składzie: Maria Kondyra, Natalia Kuzyk, Julian Kopka. Konkurs odbył się przy współpracy z Bankiem Sztumskim Oddział w Ornece, który ufundował nagrody za pierwsze miejsce. Pozostałe nagrody ufundowała Rada Rodziców SP 1 w Ornece oraz ornecka firma Automax - Tomasz Frankowski. Pomysłodawcami i organizatorami konkursu byli nauczyciele matematyki Szkoły Podstawowej nr 1 w Ornece: Agnieszka Bielicka i Paweł Matak. Liczymy, że konkurs będzie się rozwijał i za rok przyciągnie jeszcze większe grono młodzieży interesującej się matematyką.

*Paweł Matak*  
*Szkoła Podstawowa nr 1 w Ornece*



## Śladami dawnej granicy polsko-niemieckiej

Uczniowie klas V-VII **Szkoły Podstawowej im. Orła Białego w Złotowie** odbyli wycieczkę śladami dawnej granicy polsko-niemieckiej. Naszym przewodnikiem był dr Wiesław Skrobot, który jest koordynatorem Pracowni Aktywności Obywatelskiej i Dokumentacji Dziedzictwa w Ostródzie. Najpierw wyruszyliśmy do Jagodzin, gdzie mogliśmy zobaczyć pozostałości dawnych strażnic granicznych. Następnie udaliśmy się do Glaznot, aby zwiedzić Krąg Wspólnoty Kultur. Przy kościele ewangelicko-metodystycznym organizowane są plenery artystyczne, których efekty rzeźbiarskie mogliśmy podziwiać. Uwagę uczniów zwróciła płaskorzeźba znajdująca się w środku kręgu. Przedstawiała ona staropruski znak graniczny – tak zwaną „babę”. Młodzież zauważyła, że podobna płaskorzeźba wmurowana jest w zewnętrznej ścianie kościoła w Prątnicy. Jadąc dalej,



możliśmy z okien autokaru podziwiać wiadukt, który właśnie jest remontowany. Na pewno będzie kolejną atrakcją Wzgórz Dylewskich. Kolejnym punktem wycieczki było grodzisko Sassenpile. Dojście do niego sprawiło nam trochę problemu, gdyż znajduje się 80 metrów nad poziomem nieopodal płynącej rzeki Gizeli. Ale wszystkim udało się do niego dotrzeć! Pan Wiesław opowiedział nam o historii tego miejsca. Okolice te od VIII do początku XIII wieku zamieszkiwało pruskie plemię Sasinów. Wracając do autokaru, nasz przewodnik wskazał miejsce, gdzie kiedyś stał wiatrak. Kierując się w stronę Zajączek, zatrzymaliśmy się na położonym w lesie cmentarzu, gdzie znajduje się m.in. kaplica grobowa rodziny Kramerów, dawnych właścicieli majątku w Zajączkach. Następnie pojechaliśmy do byłej posiadłości Kramerów, aby zobaczyć Płaczący Kamień. Jest to granitowa misa z wycięciami w krawędzi, przypominająca wyglądem gotycką chrzcielnicę. Pan Wiesław opowiedział nam ciekawą legendę związaną z tym obiektem. Z Zajączek pojechaliśmy do Pietrzwałdu, aby zobaczyć dużych rozmiarów kamień Zmierzchun oraz znajdujący się po przeciwnej stronie kurhan z wczesnej epoki żelaza. Wędrówkę zakończyliśmy odnalezieniem w zajączkowskim lesie kamienia ofiarnego. Pan Skrobot wielokrotnie powtarzał, abyśmy poznawali historię naszych ziem, uwrażliwiali się na człowieczeństwo i byli otwarci na spotkania różnych kultur.

Wycieczka została dofinansowana z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie za pośrednictwem Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Olsztynie – Olsztyńskiego Centrum Edukacji Ekologicznej.

*Elżbieta Lewalska  
Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Złotowie*

## Lekcja dla Rodaka w senacie

30 października 2018 r. na zaproszenie Stanisława Karczewskiego - Marszałka Senatu RP - odbyła się w Senacie Rzeczypospolitej Polskiej „Lekcja dla Rodaka.”

Akcja „Lekcja dla Rodaka” pod patronatem Marszałka Senatu, Ministra Edukacji Narodowej, Wojewody i Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Prezydenta Miasta Olsztyn oraz Warmińsko-Mazurskiego Kuratora Oświaty polega na organizowaniu zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży na temat historii Polaków w Kazachstanie, na Syberii i Kresach. Najmłodszy, podczas takich zajęć, uczą się o bolesnej karcie dziejów, ale tak samo o znaczeniu i doniosłości tych obszarów Rzeczypospolitej, które dzisiaj nazywamy Kresami. Mali Polacy dowiadują się o tragicznych losach Rodaków, którzy w wyniku rozbiorów, powstań, najazdów, zsyłek, operacji antypolskich znaleźli się poza granicami swojego kraju.

W niezwyklej lekcji w Senacie uczestniczyło 120 uczniów ze szkół w Biskupcu, Czerwonki, Dźwierzut, Święcieńca, Liczyna, Płocka i Olsztyna. Nasze miasto reprezentowali uczniowie z klasy VIIIA ze **Szkoły Podstawowej nr 30 im. Marii Zientary-Malewskiej w Olsztynie** wraz z opiekunami.

Tym razem nauczycielami byli polscy studenci z Kazachstanu, Mołdawii i Białorusi. Przedstawili losy swoich rodzin, opowiedzieli jak trudny i okrutny los spotkał wielu Polaków, którzy zostali zesłani do Kazachstanu. Najpierw długa podróż w wagonach towarowych, bez żywności, sanitariatów itp. Później step i brak mieszkań, budowanie ziemianek, praca ponad siły („Kto nie pracuje, ten nie je.”), zimą niskie temperatury sięgające -40 °C, latem gorąco + 40 °C, zakaz używania języka polskiego.

Najważniejszym uczniem i gospodarzem spotkania był Marszałek, który dzieci i młodzież bardzo serdecznie przyjął, opowiedział o sobie, Senacie i Zesłańcach. Zaapelował, aby wszyscy pamiętali o Rodakach, którzy przecież nie ze swojej woli mieszkają na Wschodzie.







Po wysłuchaniu wzruszających pieśni w wykonaniu uczennic z Czerwonki uczniowie zwiedzili sejm i senat, zobaczyli sale posiedzeń posłów i senatorów. „Lekcja dla Rodaka” w tak ważnym momencie, jakim jest 100. rocznica odzyskania przez Polskę Niepodległości i do tego jeszcze w tak ważnym miejscu, jakim jest Senat RP, to naprawdę ogromne wydarzenie i zaszczyt dla nas, że mogliśmy to przeżyć.” – podsumowała wydarzenie Prezes Fundacji dla Rodaka, Joanna Wilk-Yaridiz, która z pasją organizuje różne akcje na rzecz rodaków, np. Kartka dla Rodaka, Książka dla Rodaka, Wakacje dla Rodaka, Majówka dla Rodaka (więcej informacji na stronie fundacji).

My również możemy się włączyć i pomagać, pamiętajmy o tym.

*Jolanta Majewska  
Szkoła Podstawowa nr 30 w Olsztynie*

## Zimowe Ptakoliczenie w Biesalu

Członkowie Szkolnego Koła Ornitologicznego „Zimorodek” ze **Szkoły Podstawowej w Biesalu** po raz 15. wzięli udział w Zimowym Ptakoliczeniu, które odbyło się 25 stycznia 2019 r. Pomimo że był to czas wolny od zajęć szkolnych w spotkaniu wzięło udział dwudziestu jeden uczestników.

Celem akcji jest podjęcie próby policzenia ptaków przy karmnikach, w ogrodach, w lesie i w innych miejscach uczęszczanych przez ludzi, ale także śledzenie losu gatunków zimujących w bezpośrednim sąsiedztwie człowieka.

Co roku ornitolodzy wybierają jeden gatunek, który w danym sezonie staje się symbolem Zimowego Ptakoliczenia. W tym roku został nim szczygieł, ptak z rodziny łuszczaków.

Młodzi szkolni ornitolodzy poza poszukiwaniem szczygła (10) policzyli również inne gatunki ptaków, takie jak: sroki (6), kruki (4), wróble (21), myszołowy (2), kowalik (1), kwiczoł (1), bieliki (2), mazurski (15), kos (1), dzięcioł duży (1), sikorki ubogie (3), sikorki bogatki (15) i sikorki modraszki (9).



Dzięki uczestnikom zimowego liczenia i przekazywanym przez nich danym powstaje ciekawy obraz gatunków ptaków, zimujących w naszym Biesalu. Co roku przybywa ptaków, które chętnie gnieźdzą się blisko ludzi, gdyż czują się tu dobrze i są bezpieczne.

Po wycieczce pełnej atrakcji uczniowie zostali poczęstowani gorącą, pyszną herbatą, a dodatkową atrakcją były ciasteczka w kształcie ptaków, które dzieci pokolorowały spożywczymi pisakami. Słodkościami wsparły nas dwie mamy: Izabela Burdyto i Anna Kamińska. Za co im serdecznie dziękujemy.

Opiekunami uczniów były: Mirosława Gromacka i Marzena Zalewska, nauczycielki ze Szkoły Podstawowej w Biesalu.

W ogólnopolskiej akcji może wziąć udział każdy, kto lubi spacerować i polską przyrodę. Już dziś zapraszamy w przyszłym roku.

*Mirosława Gromacka  
Szkoła Podstawowa w Biesalu*







## I Międzyszkolny konkurs florystyczny

14 grudnia 2018 r. w **Zespole Szkół Budowlanych im. Żołnierzy Armii Krajowej w Olsztynie** odbył się I Międzyszkolny Konkurs Florystyczny „Dekoracje Świąteczne” skierowany do uczniów trzecich klas gimnazjalnych i ósmych klas szkół podstawowych z Olsztyna i okolic.

Ideą konkursu była możliwość sprawdzenia się uczestników w twórczych działaniach łączących zdolności manualne oraz poczucie estetyki przy wykorzystaniu materiałów i narzędzi florystycznych. Dodatkowo miał za zadanie promować jeden z kierunków kształcenia, jakim jest technikum architektury krajobrazu, znajdujący się w ofercie edukacyjnej ZSB.

Tematem przewodnim I edycji konkursu był „wianek bożonarodzeniowy”. O uczestnictwie decydowała kolejność zgłoszeń. Pierwotnie przewidziano możliwość udziału 10 drużyn, jednak ostatecznie udało się przyjąć wszystkie chętne szkoły - razem 12 drużyn.

Do rywalizacji w 2-osobowych zespołach stanęły uczennice z Biskupca, Iławy, Rucianego Nidy, Łęgajna, Stawigudy, Jonkowa i Olsztyna.



Po uroczystym otwarciu konkursu przez Dyrektora Zespołu Szkół Budowlanych, Lidie Nowacką, oraz wprowadzeniu i udzieleniu instruktażu stanowiskowego uczestniczki przystąpiły do zadania konkursowego, na którego wykonanie przeznaczono 1,5 godziny. Pomocą uczestnikom służyły uczennice klasy drugiej technikum architektury krajobrazu. Konkurs przebiegał w cudownej atmosferze nadchodzących Świąt Bożego Narodzenia, przy dźwięku świątecznych utworów i unoszącym się zapachu igliwia. Powstały przepiękne kompozycje florystyczne wykonane z materiałów zapewnionych przez organizatorów oraz dodatkowych elementów dekoracyjnych przygotowanych przez samych uczestników. Wszystkim etapom prac przyglądała się 3-osobowa komisja, w skład której wchodziły: Monika Łoś (florystka z wieloletnim doświadczeniem, współpracująca z Zespołem Szkół Budowlanych), Małgorzata Bigus (florystka i nauczyciel przedmiotów zawodowych z zakresu architektury krajobrazu) oraz Lilla Tymińska-Bajkowska (wicedyrektor ZSB).

Spośród 12 drużyn Jury wyłoniło następujących zwycięzców:

miejsce I – **Szkoła Podstawowa nr 1 w Iławie**

miejsce II – **Szkoła Podstawowa nr 1 w Olsztynie**

miejsce III – **Szkoła Podstawowa w Rucianem Nidzie**

Zwycięskie drużyny zostały nagrodzone, a pozostali uczestnicy oraz wszyscy opiekunowie otrzymali drobne upominki.

Zorganizowany konkurs uważamy za bardzo udany. Mamy nadzieję, że była to pierwsza z wielu edycji konkursu florystycznego, a każda kolejna będzie cieszyła się coraz większym zainteresowaniem.

Jest to kolejny konkurs skierowany do uczniów klas gimnazjalnych i szkół podstawowych zorganizowany w Zespole Szkół Budowlanych. W marcu 2019 r. odbędzie się kolejna edycja konkursu pro zawodowego „Dobry Zawód Twoją Szansą”, który daje szansę sprawdzenia możliwości praktycznych uczniów klas gimnazjalnych i klas ósmych szkół podstawowych. Forma tego konkursu zdobyła duże uznanie zarówno wśród gimnazjalistów, jak i doradców zawodowych – podkreślali oni celowość takich zadań, które pozwolą młodym ludziom na zorientowanie się, jakie umiejętności posiadają i na co powinni zwrócić uwagę, wybierając szkołę.

*Marta Szabla, Lidia Nowacka  
Zespół Szkół Budowlanych w Olsztynie*

